

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült az 1907/2006/EK és a 453/2010/EU rendelet szerint

1. szakasz: Az anyag/készítmény és a vállalat/vállalkozás azonosítása

1.1. Termékazonosító: **Wuxal® Super**

Termékkód: 12707

1.2. Azonosított felhasználás: NPK típusú, folyékony termésmnövelő készítmény, mikronutriensekkel

1.3. A gyártó, forgalmazó, a biztonsági adatlap szállítójának adatai:

Gyártó/ Beszállító: **AGLUKON Spezialdünger GmbH & Co. KG**
 Heerdter Landstrasse 199., D-40549 Düsseldorf, Németország
 telefon: +49 (0) 211 5064-0
 fax: +49 (0) 211 5064-247

Forgalmazó: **Kwizda Agro Hungary Kft.**
 1138 Budapest, Váci út 135 – 139. C. épület II. emelet
 telefon: +36 1 224 7305 fax: +36 1 212 0873
 honlap: www.kwizda.hu

A biztonsági adatlapért felelős személy elérhetősége: kwizda@kwizda.hu

1.4.Sürgősségi telefon: Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ): 06 1 476 6464
 Éjjel-nappal elérhető ingyenes telefonszám: 06 80 20 1199

2. szakasz: A veszély meghatározása

2.1. A keverék osztályozása: A gyártó és a vonatkozó uniós szabályozás (67/548/EGK és 1999/45/EK valamint a 96/82/EK és a 2003/105/EK irányelvek) szerint **a termék nem veszélyes keverék.**

2.2. Címkézési elemek: EK-veszélyjel: nem szükséges

A keverék veszélyeire/kockázataira utaló R-mondat: nem szükséges

A keverék biztonságos használatára utaló S-mondat: nem szükséges

Címkén feltüntetendő mondat: Biztonsági adatlap foglalkozásszerű felhasználók kérésére rendelkezésre áll.

Egyéb veszély: tűz esetén nitrogén-oxidok képződhetnek, a folyékony készítmény ártalmatlan, de beszáradva gyúlékony anyagokkal történő érintkezés esetén robbanásveszély áll fenn.

3. szakasz: Összetétel, vagy az összetevőkre vonatkozó adatok

A termék keverék, vizes oldat, nitrogén-, foszfor és káliumtartalmú termésmnövelő készítmény.

Veszélyes komponens	Koncentráció	DSD ¹ : Osztályozás, R-mondat CLP ² : Veszélyességi osztály, kód, H-mondat
Ammónium-nitrát (NH ₄ NO ₃) CAS-szám: 6484-52-2 EU-szám: 229-347-8	10 – 45%	DSD: O, R 8-9; Xi, R 36* CLP: Ox. Sol. 3, H272; Eye Irrit. 2, H319

* nem osztályozott anyag a 67/548/EGK irányelv I. mellékletében és 1272/2008/EK rendelet VI. mellékletében.

A keverék egyéb komponensei nem tekinthetők a hatályos jogszabályok szerint veszélyes anyagnak, vagy koncentrációjuk a készítményben nem éri el azt a mértéket, amely fölött jelenlétét a veszélyesség szerinti besorolásnál fel kell tüntetni, illetve figyelembe kell venni.

A fenti veszélyjel, veszélyességi osztályok, kategóriák, R- és H-mondatok a komponensre vonatkoznak, a készítmény veszélyesség szerinti besorolását a 2. szakasz adja meg. Az R- és H-mondatok teljes szövegét, valamint a rövidítések jelentését lásd a 16. szakaszban.

¹ DSD: 67/548/EGK irányelv és módosításai, lásd a 15. szakaszt

² CLP: 1272/2008/EK rendelet és módosításai lásd a 15. szakaszt.

4. szakasz: Elsősegély-nyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése

Általános tudnivalók: Az elsősegélynyújtás szakszerűsége és gyorsasága nagyban csökkentheti a tünetek kialakulását és súlyosságát. Az elszennyeződött ruházatot azonnal le kell venni. Öntudatlan vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni vagy annál hányást kiváltani nem szabad!

Belégzés esetén: A sérültet vigyük friss levegőre, tartsuk melegen és nyugalomban. Légzési nehézség fellépte esetén orvosi segítség szükséges.

Bőrréjtás esetén: Az érintett bőrfelületet bő szappanos vízzel azonnal alaposan le kell mosni. Panaszok esetén forduljunk orvoshoz.

Szembejtás esetén: Alapos szemöblítést kell végezni folyóvízzel a szemhéjak széthúzása és a szemgolyó állandó mozgatása közben. A kontaktlencsét távolítsuk el, és óvjuk a nem sérült szemet. Szükség esetén forduljunk szemész szakorvoshoz.

Lenyelés esetén: Azonnal öblítsük ki a szájüregét vízzel, és itassunk a sérülttel sok vizet. Panaszok állandósulása esetén forduljunk orvoshoz.

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások: a termék többszöri és/vagy hosszantartó szembejtása esetén irritáció léphet fel, könnyezés, szemvörösödés fordulhat elő. Nagyobb mennyiségek lenyelése esetén gyomor- és bélpanaszok, — kiváltképp gyermekek esetében — methaemoglobinemia (kék-csecsemő szindróma) fordulhat elő. A methaemoglobin-képződés miatt fellépő vörösvérsejt-oxigénhiány okozza a kékes bőrszínt.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése: amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost, és mutassuk meg a készítmény címkéjét, illetve biztonsági adatlapját. **Megjegyzés az orvosnak:** kezelés a tünetek alapján történjen. Lenyelés esetén methaemoglobin-szint ellenőrizendő, indokolt esetben kezelés szükséges.

5. szakasz: Tűzvédelmi intézkedések

5.1. Megfelelő oltóanyag: nagy mennyiségű víz. Ne használjunk más oltóanyagot! Ne használjunk oltóhabot, oltópor, homokot!

5.2. A keverékből származó különleges veszélyek: a termék folyékony halmazállapotban ártalmatlan, de beszáradva, éghető anyagokkal érintkező robbanásveszélyt jelent. Az ammónium-nitrát oldat nem ég, de magas hőmérsékleten elbomlik, toxikus gázok fejlődnek. A koncentrált és beszáradt ammónium-nitrát oldatok robbanásveszélyt jelenthetnek!

5.3. Javaslat a tűzoltóknak: nagy mennyiségű vízzel történő elárasztás javasolt, egyéni védőfelszerelés és a környezet levegőjétől független légzőkészülék szükséges.

5.4. Veszélyes égéstermékek: toxikus füstök, gázok, gőzök keletkeznek (különböző nitrogén-oxidok, ammónia). A termék nagy mennyiségeiből tűz esetén foszfortartalmú vegyületek (foszforsav) is fejlődhetnek.

5.5. Egyéb információk: kerüljük el a keletkező gázok/gőzök/füstök belélegzését. A tűz során keletkezett hulladékot és a szennyezett oltóanyagot gyűjtsük össze és az előírások szerint ártalmatlanítsuk. A szennyezett oltóanyagot ne engedjük a közcsatornába, illetve a környezetbe. A tűzben keletkező gőzök/gázok vízpermetben kell elnyeletni, felfogni.

6. szakasz: Intézkedések véletlenszerű expozíciónál

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások: Viseljünk védőruhát. Kerüljük el a termékkel történő érintkezést, valamint a gőzök/permet keletkezését, belélegzését. Ha gőz/permet képződésével számolni kell, akkor a légutak védelméről gondoskodni kell; védőkesztyű, védőszemüveg szükséges.

6.2. Különleges veszély: az ammónium-nitrát oldatok tűzben elbomlanak, toxikus gázok fejlődnek. A koncentrált és beszáradt ammónium-nitrát oldatok robbanásveszélyt jelenthetnek magas hőmérséklet.

6.3. Környezetvédelmi óvintézkedések

Nagy mennyiségű kiömlött anyagot kezelés nélkül a csatornába vagy élő vizekbe engedni tilos! A hulladékkezelés és a megsemmisítés a helyi előírásoknak megfelelően történjen.

6.4. A területi elhatárolás és a szennyezés mentesítés módszerei és anyagai

Nagy mennyiségű kiömlött terméket inert anyaggal (pl. homok, föld) kell befedni, megfelelően címkézve tárolni és a helyi előírásoknak megfelelően megsemmisíteni.

6.5. Hivatkozás más szakaszokra: Lásd még a 7., 8. és 13. szakaszokat.

7. szakasz: Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések

A termékkel történő munkavégzéskor viseljünk védőruhát! Körültekintő munkával el kell kerülni a termékkel történő érintkezést, gőzök/permet belégzését. Az elszennyeződött ruházatot le kell vetni, a munka befejeztével arc- és kézmosás szükséges, továbbiakban lásd még a 8. szakaszt.

Tűz és robbanásveszély elhárítása: a termék maradékait bő vizes öblítéssel el kell távolítani, mielőtt olyan tevékenységet folytatnánk mely során a tűz- és robbanásveszély fennáll (nyílt láng, szikra- hőforrás közelsége, hegesztés, köszörülés, stb.) Tűzet gyújtani, vagy magas hőmérséklettel járó munkavégzést (pl. hegesztés) vagy egyéb hőforrásként szolgáló műveletet csak előzetes engedély és szakértő állandó felügyelete mellett lehet. Megfelelő permetező készüléket alkalmazunk, mely konstrukciója olyan, hogy a veszélyes reakciók kockázatával nem kell számolni, töltőszilip nélküli készüléket használjunk. A bekristályosodott terméket sok vízzel újra oldatba kell vinni.

7.2. A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetlenséggel együtt: a raktárteret úgy válasszuk meg, hogy az megfelelően védve legyen a napfénytől, felmelegedéstől, legyen száraz, hőszikra- és gyújtóforrásmentes. Tartsunk a raktárban tisztaságot! A tárolóedényzetet jól lezárva, hűvös és száraz helyet kell tárolni. Gondoskodni kell, hogy tűz esetén megfelelő mennyiségű víz álljon rendelkezésre a tűz oltására és a hőbomlás elkerülésére.

A terméket +5°C felett és +40°C alatt tároljuk. Óvjuk az elszennyeződéstől és a kiszáradástól! Ne tartsuk fémedényben, ugyanis a korrózió veszélye fennáll.

Ne tároljuk együtt erős lúgos anyagokkal, erősen savas anyagokkal, éghető anyagokkal, olyan anyagokkal melyek az ammónium-nitráttal reakcióba lépnek. Gyermekek számára hozzáférhetetlen helyen, élelmiszerektől, italoktól, élvezeti cikkektől és takarmányoktól elkülönítve kell tárolni. További információk a 10. szakaszban.

7.3. Meghatározott végfelhasználás: termélnövelő készítmény, folyékony, ammónium-nitrát alapú komplex műtrágya, foglalkozásszerű és lakossági felhasználásra.

A felhasználók mindig olvassák el a használati útmutatót, tartsák be a biztonságos kezelésre, felhasználásra vonatkozó utasításokat!

8. szakasz: Az expozíció ellenőrzése/egyéni védelem

Körültekintően végzett munkával meg kell előzni a termék bőrre kerülését és szembejutását. A vegyi anyagokkal kezelésével kapcsolatos általános óvó- védőintézkedéseket be kell tartani. Meg kell előzni a termék bőrre kerülését és szembejutását!

8.1. Ellenőrzési paraméterek, foglalkozási expozíciós határérték, munkahelyi levegőben megengedett koncentrációk: nem tartalmaz olyan összetevőt, amelyre vonatkozólag határértéket állapítottak meg.

8.2. Az expozíció ellenőrzése

Műszaki intézkedések:

- Védőfelszerelések, mosakodási lehetőség biztosítása.

Higiéniai intézkedések:

- A termék használata közben enni, inni és dohányozni nem szabad!
- A munka szüneteiben, a munka befejezése után alapos kéz- és arcmosás szükséges.
- A munkaruhát különítsük el és kezeljük külön a hétköznapi ruházattól.

Személyi védőfelszerelések:

- **Légutak védelme:** nem szükséges, ha a gőz/aeroszol és nedves ködképződés fennáll akkor légzésvédő használat szükséges.
- **Kézvédelem:** védőkesztyű ajánlott.
- **Szemvédelem:** ha fennáll a termék szembe kerülésének veszélye, jól záródó védőszemüveg ajánlott; pl.: nagy mennyiségek kezelése, mentesítése esetén.
- **Bőrvédelem:** zárt munkaruha viselése szükséges.

9. szakasz: Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ

Megjelenés:	folyadék, vizes oldat
Szín:	zöld
Szag:	a termékre jellemző

9.2. Egyéb információk

pH-érték:	kb. 5,5 (termék) kb. 6,5 (a termék 10 g/l-es vizes oldata, 20°C-on)
Változás a fizikai állapotban:	>100°C (víztartalma elpárolog)
Forráspont:	nincs adat
Olvadáspont:	nincs adat
Lobbanáspont:	nincs adat
Gyulladási hőmérséklet:	nincs adat
Öngyulladás:	a termék nem öngyulladó
Tűzveszélyesség:	a termék nem okoz tüzet
Robbanási tulajdonságok:	a termék nem jelent robbanásveszélyt
Gőznyomás:	nincs adat
Sűrűség:	1,24 g/cm ³ (20°C-on)
Oldhatóság vízben:	teljes mértékben

10. szakasz: Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség: ha a termék beszárad, akkor hő hatására, éghető anyagok jelenlétében a robbanásveszély kockázatával számolni kell. Lúgokkal reagálva ammónia szabadulhat fel.

10.2. Kémiai stabilitás: közönséges körülmények (normál hőmérséklet- és nyomásviszonyok) és előírászerű kezelés és tárolás esetén a termék stabil. Tartsuk be a címkén lévő használati utasítást!

10.3. Elkerülendő anyagok: erősen lúgos kémhatású anyagok, lúgok, égetett mész, oltott mész, cement, erősen savas anyagok, minden sav, klorátok, kloritok, hipokloritok, nitritek, égető anyagok, szénpor, olaj, üzemanyagok, szerves peroxidok, fémporok, gabonaszemek, papír, farost, szalma, széna, éghető csomagoló anyagok.

10.4. Elkerülendő körülmények: közvetlen napfény, hőhatás, kiszáradás, 40°C feletti hőmérséklet. Nagy mennyiségekből tűz esetén nitrozus gázok szabadulnak fel, ammónia, kénsav, foszforsav képződhet.

11. szakasz: Toxikológiai adatok

11.1. Toxicitás: A termékkel akut toxikológiai vizsgálatokat nem végeztek.

Toxikológiai megítélése hasonló összetételű termékkel, illetve az ammónium-nitráttal végzett vizsgálatok alapján történik.

LD₅₀ (hasonló termék, orális, patkány): > 5000 mg/ttkg

LD₅₀ (ammónium-nitrát, orális, patkány): 4820 mg/ttkg

11.2. További toxikológiai információk, az expozíció tünetei:

Gőzök, aeroszolok belégzése esetén: gyenge nyálkahártya-irritáció, köhögés léphet fel.

Szembejutáskor: enyhe irritációt okozhat.

Bőrre jutáskor: enyhe irritációt okozhat.

Lenyeléskor: hányinger, hányás. Nagy mennyiségek lenyelése esetén hasmenés, zavar az elektrolit háztartásban, valamint methaemoglobinemia léphet fel, melynek során a vörös vérszövetek oxigén-ellátottsága és az oxigénszállítás csökken methaemoglobin képződés következtében. A methaemoglobinemia elsősorban a gyermekeknél fordul elő, de felnőttek esetében is kialakulhat.

11.3. Egyéb adatok: további veszélyes tulajdonságok nem zárhatók ki. A termékkel történő munka során a vegyszerek kezelésének általános szabályait be kell tartani. Körültekintő munkával, előírászerű kezelés, alkalmazás esetén toxikológiai hatás nem várható.

12. szakasz: Ökológiai információk

A termék terméshozzájáruló anyag. Körültekintő munkavégzéssel el kell kerülni a készítmény és a belőle származó hulladék talajvízbe, felszíni vizekbe, közcsatornába jutását! Környezetkárosító veszély nem várható, ha a terméket megfelelő gondossággal előírás szerűen kezelik, használják. Koncentrációtól függően a foszfor- és/vagy nitrogénvegyületek hozzájárulhatnak az ivóvízbázisok eutrofizációjához.

12.1. Toxicitás: a termékre vonatkozó ökotoxikológiai adatok nem állnak rendelkezésre. Az ammóniumionokra vonatkozó adat: toxikus a halakra 0,3 mg/l koncentrációban.

Vízveszélyességi osztály: WGK 1 – a vízminőséget kevésbé befolyásoló anyag.

12.2. Stabilitás és lebonthatóság, bioakkumuláció: Az ammónium-nitrát hidrolitikusan stabil. Az ammónium kation erősen kötődik a talajhoz, míg a nitrát anion kimosódik. Az ammónium-nitrát biológiai lebontható, nem bioakkumulálódik. Kitűnő nitrogénforrásként szolgál a növényeknek.

13. szakasz: Ártalmatlanítási útmutató

A készítmény maradékainak és hulladékainak kezelésére a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók. A készítmény hulladékának besorolása a 16/2001. (VII.18.) KöM. rendelet alapján történt.

Hulladékulcs (EWC-kód): 02 01 09 Mezőgazdasági vegyi hulladékok, melyek különböznek a 02 01 08-tól

A készítményt közcsatornába, élővizekbe, talajba engedni tilos. A készítmény és csomagolóanyagának ártalmatlanítása a helyi előírásoknak megfelelően történjen. A termék csomagolóanyaga vízzel tisztítható.

14. szakasz: Szállítási információk

A készítmény a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint (ADR/RID, IMDG, ICAO/IATA) nem veszélyes áru.

15. szakasz: Szabályozási információk

A biztonsági adatlap, a termék osztályozása és besorolása megfelel a 44/2000. (XII.27.) EüM számú rendelet és módosításainak, valamint a 67/548/EGK az 1999/45/EK számú irányelvekben és az 1907/2006/EK és a 453/2010/EU rendeletben foglaltaknak.

A termék nem veszélyes keverék, lásd a 2. szakaszt.

15.1. Az adott keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok

Vonatkozó magyar törvények és rendeletek:

Munkavédelem: a 2007. évi LXXXII. törvénnyel, a 2004. évi XI. törvénnyel és az 1997. évi CII. törvénnyel módosított 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről.

Kémiai biztonság: a 2004. évi XXVI. törvénnyel módosított 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról; a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai, a 25/2000. (IX.30.) EüM–SZCSM együttes rendelet és módosításai

Hulladék: a 2004. évi XXIX. törvénnyel módosított 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról; 98/2001.(VI.15.) Kormányrendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről, és a 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet a hulladékok jegyzékéről; a 195/2002. (IX.6.) Kormányrendelettel módosított 94/2002. (V.5.) Kormányrendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól.

Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról; a 9/2008. (II.22.) ÖTM rendelet.

Egyéb: 36/2006. (V.18.) FVM rendelet a terméshozzájáruló anyagok engedélyezéséről, tárolásáról, forgalmazásáról és felhasználásáról.

Vonatkozó közösségi törvények rendeletek:

REACH-rendelet: 1907/2006/EK és módosításai (987/2008/EK, 134/2009/EK, 552/2009/EK, 453/2010/EU)

DSD, DPD irányelvek: 67/548/EGK, 1999/45/EK irányelvek és azok módosításai

CLP-rendelet: 1272/2008/EK és módosításai

Az Európai Parlament és a Tanács 2003/2003/EK rendelete a műtrágyákról és ennek módosításai

16 szakasz: Egyéb információk

A biztonsági adatlap nem arra szolgál, hogy a termék bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt.

A biztonsági adatlapban foglalt információk, adatok és ajánlások ismereteink és tájékozottságunk legjaván alapszanak, és azokat a kiadás időpontjában pontosnak, helytállóknak ismerjük, arra szolgálunk, hogy a termék biztonságos kezelését és felhasználását segítse.

A terméket tárolni, kezelni és felhasználni kizárólag a használati utasításban leírtaknak megfelelően lehet. Minden egyéb célú felhasználásból eredő kockázatért a felhasználó felel.

A felhasználó felelőssége, hogy megtegyen minden szükséges óvintézkedést a készítmény használatakor.

A biztonsági adatlap 3. szakaszában szereplő R- és H-mondatok teljes szövege:

R 8 Éghető anyaggal érintkezve tüzet okozhat

R 9 Éghető anyaggal érintkezve robbanásveszélyes

R 36 Szemizgató hatású

H272 Fokozhatja a tűz intenzitását; oxidáló hatású.

H319 Súlyos szemirritáció okoz.

A veszélyességi osztályok rövidítései:**DSD:** O: Égést tápláló, oxidáló, Xi: Irritatív**CLP:** a rövidítések utáni számok az osztályon belüli kategóriát jelentik, a nagyobb számok kisebb veszélyt jelentenek: Eye Irrit.: szemirritáció; Ox. Sol.: oxidáló szilárd anyag.

Adatlap-történet: jelen biztonsági adatlap 2012. november 7-én készült a 2012. október 31-én kiadott felülvizsgált gyártói adatlap felhasználásával.